

Κοινωνικά κινήματα

Μαλλιώρα Νικολέτα, Μαρία Λυδία Λιολιοπούλου, Μπερμπέρογλου Ελεονώρα,
Μαυρομάτη Λυδία, Παπαδοπούλου Αργυρώ

• Τι είναι το κοινωνικό κίνημα;

ΟΡΙΣΜΟΣ

- Οι κοινωνιολόγοι ορίζουν ως κοινωνικό κίνημα την δυναμική και οργανωμένη προσπάθεια ενός μεγάλου αριθμού ανθρώπων να επιφέρουν ή να αποτρέψουν κάποια κοινωνική αλλαγή.

ΑΚΤΙΒΙΣΜΟΣ

▸ Τι είναι ο ακτιβισμός ;

Ο ακτιβισμός ως έννοια ανήκει γενικά στη ρεαλιστική σκέψη και στον εθελοντισμό.

Τι σημαίνει να είσαι ακτιβιστής;

- **Να αντιδράς!** Ακτιβιστής σημαίνει να αγωνίζεσαι για όσα πιστεύεις, αγάπες και θες να προστατέψεις. Φυσικά δεν θέλει εκπαίδευση. Ακτιβιστής μπορεί να γίνει ο καθένας μας. Από έναν μικρό παιδί μέχρι και ένα ηλικιωμένο γεροντάκι. Ακόμα και ο πιο «απλός» άνθρωπος κρύβει τρομερή δύναμη μέσα του, αρκεί να βρει τον τρόπο να την εκφράσει. Εκεί είναι η δυσκολία!

Κάνουμε ακτιβισμό όταν :

Τηρούμε τα όρια της δικής μας προσωπικότητάς.

- δεν καταπατούμε τα δικαιώματα άλλων με τις πράξεις μας και τα λόγια μας.
- δεν διαπράττουμε πράξεις ρατσισμού προς οποιονδήποτε αλλά ούτε και προς τον εαυτό μας.
- δεν αγνοούμε ή συγχωρούμε οποιαδήποτε αδικία ή καταπάτηση ανθρωπίνου δικαιώματος οποιουδήποτε κοινωνικού συνόλου, είτε πλειοψηφίας είτε μειοψηφίας, για χάρη αποφυγής θυμού ή "φασαρίας".
- προσφέρουμε βοήθεια όταν μας ζητείται.
- έχουμε ακριβώς τα ίδια μέτρα και ίδια σταθμά και για τον εαυτό μας και για τους άλλους.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

- Οι φοιτητές εξεγείρονται. Τα τελευταία χρόνια σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις, αλλά και εκτός Ευρώπης, όπως στη Χιλή, τον Καναδά έχουν δημιουργηθεί φοιτητικά κινήματα που αντιδρούν στις επιταγές του νεοφιλελεύθερου μοντέλου οικονομίας (σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση των πανεπιστημίων και την αύξηση των διδάκτρων).

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου, 1973

- Η εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973 ήταν μια μαζική διαδήλωση λαϊκής αντίθεσης στο καθεστώς της Χούντας των Συνταγματαρχών.

Ο Μάης του '68 στο Παρίσι

- Ο «Γαλλικός Μάης» ξεκίνησε ως σειρά απεργιών και καταλήψεων σε διάφορα πανεπιστήμια και γυμνάσια στο Παρίσι και κατέληξε με μαζικές διαδηλώσεις εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων που κατέκλυσαν τους δρόμους της γαλλικής πρωτεύουσας.

«Nelson's Picket», 1986

- Η φοιτητική ομάδα «Anti-Apartheid» επί τέσσερα χρόνια ενημέρωνε όσους βρίσκονταν στη διάσημη πλατεία του Λονδίου, Trafalgar, για την άδικη φυλάκιση του Nelson Mandela. Το 1990 15.000 φοιτητές κατέκλυσαν την πλατεία στο άκουσμα της είδησης για την αποφυλάκιση του «Μαντίμπα».

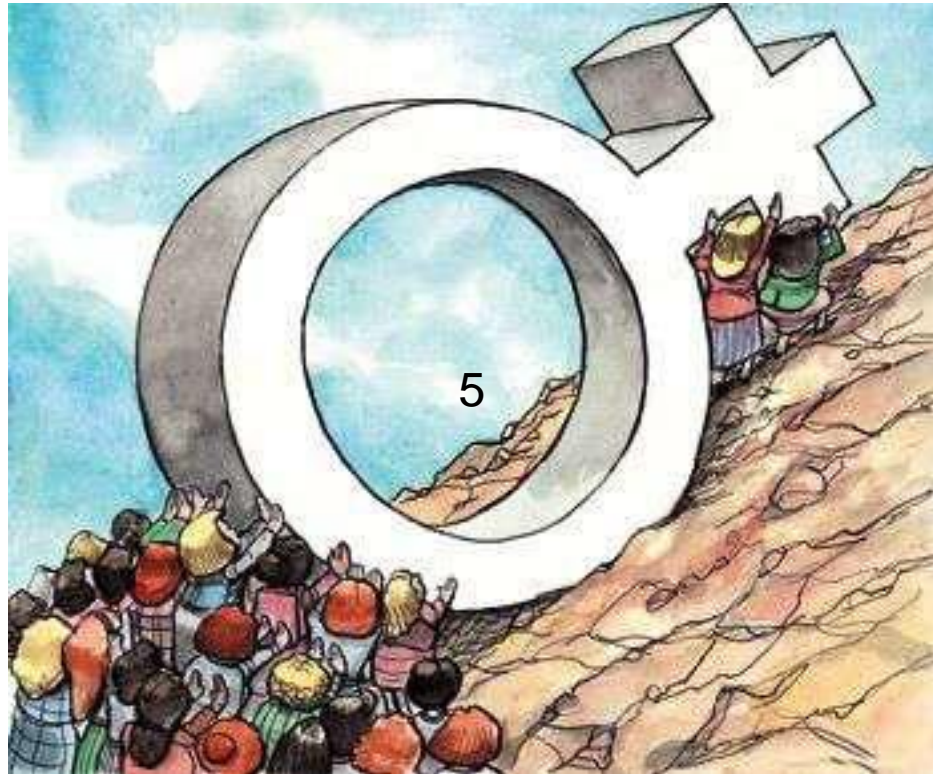
Ο «Χιλιανός Χειμώνας», 2011-13

Η σύγκρουση του φοιτητικού κινήματος της Χιλής με την κυβέρνηση είναι γνωστή ως «Χιλιανός Χειμώνας». Καθοδηγήτριά του μια νεαρή, χαρισματική φοιτήτρια, η Camila Vallejo. Οι φοιτητές αντέδρασαν στην πρόθεση της κυβέρνησης να αυξήσει τα πανεπιστημιακά δίδακτρα, ενώ δεν έλειψαν οι συγκρούσεις με την αστυνομία. Κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων συνελήφθησαν περίπου 1.800 φοιτητές.

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ

- Μάριαν Μαριάνι
- Βασιλική Μπαϊράμη
- Ηλίας Πανούτσος
- Χρήστος Παπαδημητρίου
- Δανάη Παπακυριάκου

Ορισμός

Ο Φεμινισμός είναι μια συλλογή κοινωνικών θεωριών, πολιτικών κινήσεων και ηθικών φιλοσοφιών, σε μεγάλο βαθμό παρακινούμενη από ή αναφερόμενη σε εμπειρίες γυναικών, ιδιαίτερα σε σχέση με την κοινωνική, πολιτική και οικονομική τους κατάσταση. Ως κοινωνικό κίνημα, ο φεμινισμός εστιάζεται κατά πολύ στον περιορισμό ή εξάλειψη της φυλετικής ανισότητας και στην προώθηση των δικαιωμάτων, των συμφερόντων και των ζητημάτων των γυναικών στην κοινωνία.

Καταγωγή

- Ο φεμινισμός ως φιλοσοφία και κίνημα με την σύγχρονη έννοια μπορεί να χρονολογηθεί από τον Διαφωτισμό με στοχαστές όπως οι Λαίδη Mary Wortley Montagu και Μαρκήσιος de Condorcet, υπέρμαχοι της γυναικείας εκπαίδευσης. Η πρώτη επιστημονική κοινότητα για γυναίκες ιδρύθηκε στο Μίντελμπουργκ, μια πόλη στα νότια της Ολλανδικής Δημοκρατίας, το 1785. Ο φεμινισμός έγινε ένα οργανωμένο κίνημα τον 19ο αιώνα καθώς όλο και περισσότεροι άνθρωποι άρχισαν να πιστεύουν πως οι γυναίκες υφίστανται άδικη μεταχείριση. Το οργανωμένο κίνημα χρονολογείται από το πρώτο συνέδριο για τα δικαιώματα των γυναικών στη Νέα Υόρκη, το 1848. Πολλές χώρες άρχισαν να παραχωρούν δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες στα πρώτα χρόνια του 20ου αιώνα!

Φεμινιστική Θεωρία

Η φεμινιστική θεωρία είναι μια από τις σημαντικότερες σύγχρονες κοινωνιολογικές θεωρίες, που αναλύει την κατάσταση των γυναικών και των ανδρών στην κοινωνία με σκοπό να χρησιμοποιηθεί αυτή η γνώση για την βελτίωση της ζωής των γυναικών. Υπάρχουν τέσσερις βασικοί τύποι φεμινιστικής θεωρίας που προσπαθούν να εξηγήσουν τις κοινωνιακές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών:

- Εμφύλιες διαφοροποιήσεις
- Ανισότητα των φύλων
- Έμφυλη καταπίεση
- Δομική καταπίεση

Συνθήματα και οι ερμηνίες τους

Ας πάρουμε τρία παραδείγματα συνθημάτων εκείνης της εποχής:

- «Εργάτες όλου του κόσμου.... ποιος πλένει τις κάλτσες σας;» Ήταν αστείο, αλλά κοινωνιολόγοι ερευνούν ακόμη σήμερα τους περίπλοκους τρόπους της δομής της μισθωτής εργασίας και της «αόρατης» εργασίας στο σπίτι.

- «Μια γυναίκα χωρίς άντρα είναι σαν ψάρι χωρίς ποδήλατο». Μια σκληρή θέση πάνω στην «πειθαναγκαστική ετεροσεξουαλικότητα», για την οποία έχουν γραφτεί τόσα πολλά από τότε.

- Και το «Είμαι γυναίκα, γιατί όχι κι εσείς;» που υπήρξε μια μορφή της αποδόμησης του λόγου που είχε επικρατήσει για χιλιετίες πάνω στο θέμα της διαφοράς των φύλων.

Ο φεμινισμός σήμερα

Ο φεμινισμός, στις μέρες μας, φαντάζει για πολλούς νικητής μιας αδυσώπητης μάχης. Μέχρι ποιον όμως βαθμό, μπορούμε να πειστούμε για κάτι τέτοιο, σε μια εποχή που παρατηρείται άγριος θάνατος πολλών γυναικών είτε από ξυλοδαρμό, είτε από ένδεια ή ανεργία; Επιπλέον, οι αμοιβές γυναικών για παροχή εργασίας εξακολουθούν, ως επί το πλείστον, να κυμαίνονται σε χαμηλότερα επίπεδα από αυτές των ανδρών ενώ και οι δουλειές του σπιτιού παραμένουν ακόμα γυναικεία κυρίως υπόθεση. Αναμφισβήτητα, πολλοί από τους στόχους που έθεσε στις απαρχές του το συγκεκριμένο κίνημα έχουν επιτευχθεί και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία. Το πρόβλημα όμως, εντοπίζεται στο κατά πόσο έχουμε την δυνατότητα να χρησιμοποιούμε τον όρο "επιτυχία", όταν μας παρουσιάζονται δεδομένα όπως τα παραπάνω.

ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Στέλιος Ματαράκης
Αμαλία Μπάρμπα
Κέλλη Μαριόλα
Βασίλης Μπρέντας

ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΤ'Α ΤΩΝ ΦΥΛΕΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Είναι ένα κίνημα για την κατά-πολέμηση της αδικίας και των φυλετικών διακρίσεων

ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΙΔΡΥΤΗΣ :

Ιδρυτής ήταν ο Μάρτιν Λούθερ Κίγκκ

ΠΟΤΕ ΞΕΚΙΝΗΣΕ:

Ξεκίνησε το 1955 με την μορφή της νικηφόρας εκστρατείας του μποϋκοτάζ των δημόσιων λεωφορείων της πόλης [Μοντγκόμερυ](#) της [Αλαμπάμα](#) (εξαιτίας του φυλετικού διαχωρισμού των επιβατών).

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΔΡΥΤΗ ΤΟΥ

Ο **Μάρτιν Λούθερ Κινγκ ο νεώτερος** (15 Ιανουαρίου 1929 – 4 Απριλίου 1968) ήταν Αμερικανός ιερέας των Βαπτιστών, ειρηνιστής και οπαδός της δράσης μέσω της παθητικής αντίστασης, ηγέτης του Αφροαμερικανικού Κινήματος για τα πολιτικά δικαιώματα των μαύρων. Αφού ολοκλήρωσε μια σειρά θεολογικών σπουδών, έλαβε θέση πάστορα σε εκκλησία των Βαπτιστών και αναμίχθηκε στον αγώνα των μαύρων για την απόκτηση πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Το 1957 αναγνωρίζοντας την ανάγκη δημιουργίας ενός πανεθνικού οργάνου που θα συντόνιζε τον αγώνα των μαύρων, ίδρυσε μαζί με άλλους, ιερωμένους και μη, τη Διάσκεψη της Νότιας Χριστιανικής Ηγεσίας, μία από τις κυριότερες αντιρατσιστικές οργανώσεις των Η.Π.Α., έτσι έγινε και ο πρώτος της πρόεδρος.

Robert Abbott Sengstacke via Getty Images

Οι γονείς και η χήρα του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, κατά τη διάρκεια της κηδείας του στην Ατλάντα της Τζόρτζια (9 Απριλίου 1968)

Στην συνέχεια, την περίοδο του 1963 εκφώνησε την ιστορική ομιλία του στην Ουάσιγκτον που ξεκινά με τη φράση «Έχω ένα όνειρο...», στην οποία περιγράφει το όραμα του για ισότητα στην αμερικανική κοινωνία. Στις 14 Οκτωβρίου του 1964 του απονεμήθηκε το [Βραβείο Νόμπελ](#) για τους αγώνες του υπέρ των πολιτικών δικαιωμάτων των μαύρων μέσω ειρηνικών διαμαρτυριών. Το 1965 ηγήθηκε της [πορείας από τη Σέλμα στο Μοντγκόμερυ](#), διαμαρτυρία για τη μη εκχώρηση του δικαιώματος ψήφου στους μαύρους. Τέλος ο Κινγκ μετά το θάνατο του έλαβε πολλές διακρίσεις όπως το *Προεδρικό Μετάλλιο για την Ελευθερία* και το *Χρυσό Μετάλλιο του Κογκρέσου*. Ενώ, το 1986 η 15η Ιανουαρίου (η ημέρα της γέννησής του) ανακηρύχθηκε επίσημη εορτή στις Η.Π.Α.

ΤΙ ΚΑΤΑΦΕΡΕ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΑΥΤΟ

Κατάφερε:

- Την απόκτηση ίσων δικαιωμάτων μεταξύ λευκών και έγχρωμων
- Την ένταξη των έγχρωμων μέσα στο κοινωνικό σύνολο
- Την ελευθερία των έγχρωμων και την αποκατάσταση της αδικίας και της εκμετάλλευσης, κτλ.

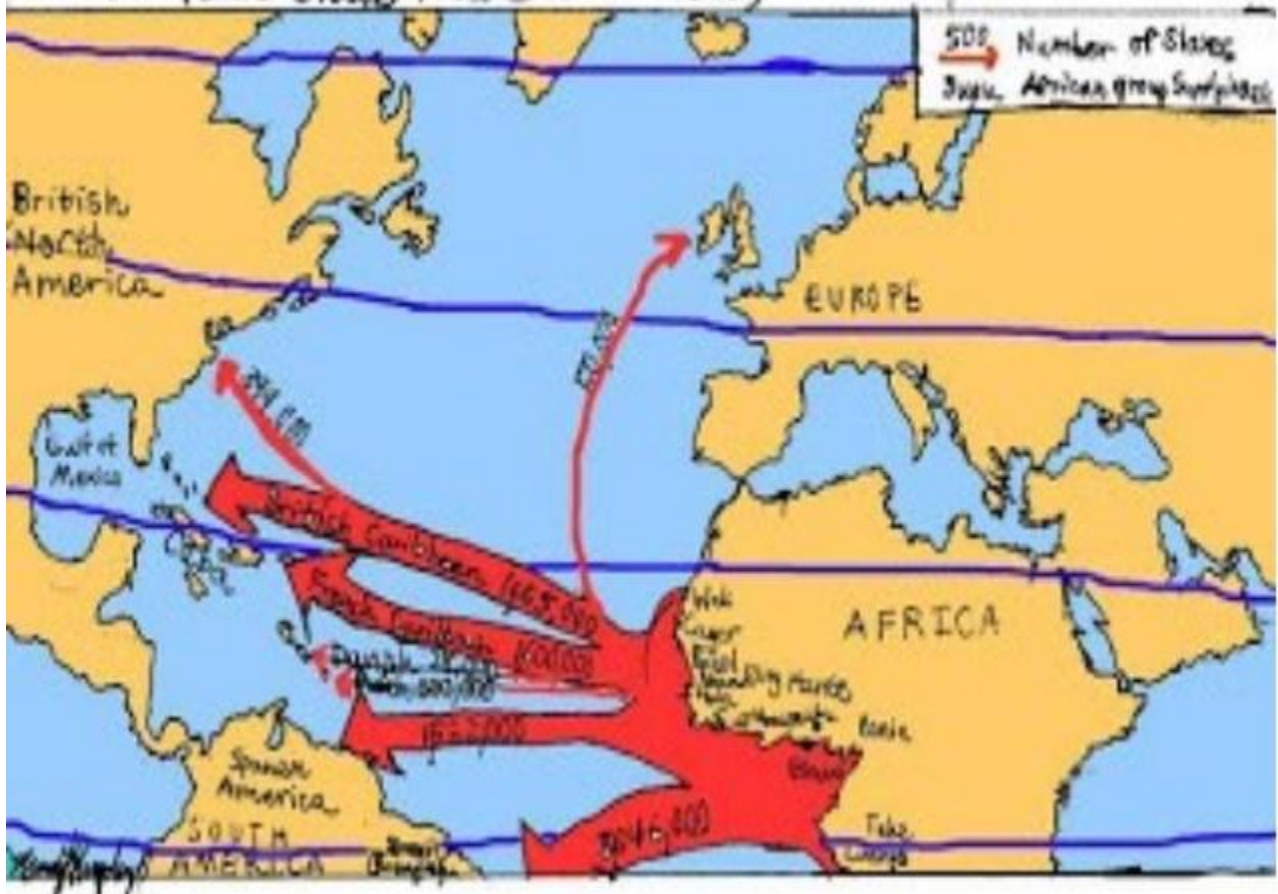
ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ

Μαύροι σκλάβοι στην Αμερική

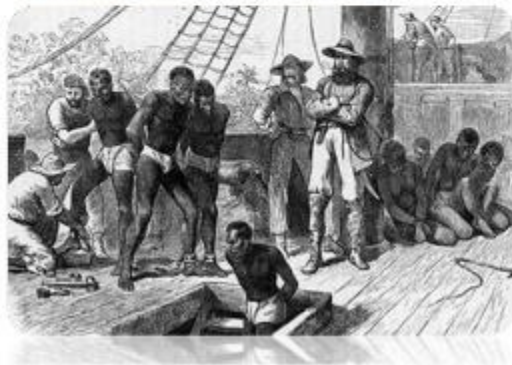

Η ιστορία των μαύρων σκλάβων της Αμερικής είναι μια από τις πιο ενδιαφέρουσες και τις πιο τραγικές στην ανθρώπινη επίγεια περιπέτεια.

African Slave Trade (1451-1870)

- Είναι στα 1619 όταν για πρώτη φορά εμφανίζεται η δουλεία στη Βόρεια Αμερική. Το πλήρωμα ενός ολλανδικού πλοίου διαπράττει μια αποτρόπαια εμπορική συναλλαγή: αποβιβάζει στην πόλη Jamestown της Βιρτζίνια είκοσι μαύρους αφρικανούς σαν αντάλλαγμα κάποιων αγαθών.
- Αυτοί οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να περπατήσουν δεκάδες χιλιόμετρα κάτω από τις χειρότερες συνθήκες, μέσα από την αφιλόξενη αφρικανική ενδοχώρα, μέχρι τις δυτικές ακτές της Αφρικής. Στη συνέχεια πεινασμένοι, πληγωμένοι, και συχνά άρρωστοι, τους δένουν μ' αλυσίδες και τους στοιβάζουν κυριολεκτικά σαν εμπόρευμα σ' αμπάρια των πλοίων που περιμένουν στην ακτή για να τους μεταφέρουν στην αμερικανική ήπειρο μέσα από ένα πολυήμερο ταξίδι στον ωκεανό, κάτω από απερίγραπτα απάνθρωπες συνθήκες.

Στη διάρκεια του ταξιδιού τα θεάματα δεν είναι καθόλου ευχάριστα: βιασμοί, μαστιγώσεις - και κάθε τόσο εκσφενδονίζονταν και κάποιος στο πέλαγος είτε νεκρός από τις πολλές ασθένειες είτε ζωντανός, όπου φυσικά θα έβρισκε τραγικό θάνατο.

- Καθώς η σχετική νομοθεσία είναι αρκετά ακαθόριστη και ελαστική, σύντομα οι είκοσι αυτοί αφρικανοί κηρύσσονται -δια νόμου- δούλοι για ολόκληρη τη ζωή τους, με δικαιώματα πολύ λιγότερα από όσα έχουν τα ζώα της δικής μας εποχής. Αυτοί οι δούλοι ζούσαν σε άθλιες συνθήκες και αποκαλούνταν νέγροι περιφρονητικά.

- Μέσα σε λίγα χρόνια η χώρα που αποτελούνταν τότε κυρίως από αγγλικές αποικίες, γέμισε από τέτοιους δούλους. Βλέπετε, η παρουσία τους έλυne πολλά προβλήματα, κυρίως οικονομικά, καθώς εργάζονταν για τους ευγενείς καλλιεργώντας τις ατελείωτες εκτάσεις γης.

Συνηθισμένες ποινές ήταν η αποκοπή των αυτιών, το κάψιμο της σάρκας με πυρακτωμένο σίδηρο και καυτό νερό, το μαστίγωμα και ο ευνουχισμός. Η τελευταία ποινή όμως δεν χρησιμοποιούνταν συχνά καθώς οι σκλάβοι χρησίμευαν και σαν αναπαραγωγικές μηχανές.

Οι γυναίκες και τα κορίτσια στην εφηβεία, βίωναν τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, χρησιμοποιούνταν συνήθως για σκληρή εργασία ή πωλούνταν.

Κινήσεις για την κατάργηση της δουλείας σημειώθηκαν κατά το 18ο αιώνα. Το σύνταγμα των ΗΠΑ, που εκπονήθηκε το 1788, προέβλεπε την απελευθέρωση των δούλων μέσα σε μια περίοδο 20 χρόνων. Ωστόσο, η δουλεία συνέχισε να υφίσταται στις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ. Στις αρχές του 19ου αιώνα, η Βρετανία, η Γαλλία και τα περισσότερα από τα νέα ανεξάρτητα έθνη της Νότιας και Κεντρικής Αμερικής κατάργησαν τη δουλεία.

Ένας από τους σπουδαιότερους ανθρώπους που υπερασπίστηκε το κίνημα της απελευθέρωσης των δούλων ήταν ο **Αβραάμ Λίνκολν** που γεννήθηκε στις 12 Φεβρουαρίου 1809 και πέθανε στις 15 Απριλίου 1865.

© picture alliance / akg

- 150 χρόνια αργότερα ο Μπάρακ Ομπάμα θα ήταν ο πρώτος μαύρος Πρόεδρος των ΗΠΑ. Οι διακρίσεις όμως ανάμεσα σε μαύρους και λευκούς διήρκεσαν πολλά χρόνια μετά την τυπική κατάργηση της δουλείας. Ακόμα και στην δεκαετία του 1950 ένας μαύρος σηκωνόταν από τη θέση του όταν ένας λευκός ερχόταν να καθίσει στο παγκάκι ενός πάρκου. Οι μαύροι δεν επιτρεπόταν να πίνουν νερό από δημόσιες βρύσες. Στα σχολεία, στα νοσοκομεία, στα λεωφορεία, παντού μαύροι και λευκοί κάθονταν ξεχωριστά. Ακόμα και σήμερα όμως υπάρχουν περιοχές που δεν μπορείς να βρεις ούτε έναν λευκό και άλλες περιοχές όπου δεν κυκλοφορεί ούτε ένας μαύρος.

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ**

VAN 58